

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету математики,
природничих наук та технологій
(Протокол № 1 від «28» серпня 2023 року)

Голова вченої ради Т.В. Фурсикова Т.В.

ЗАТВЕРДЖЕНО

проректором з науково-педагогічної роботи
«4» серпня 2023 року

Проректор І.А. Козир І.А.

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАТВЕРДЖЕНО

кафедрою природничих наук та методик
їхнього навчання

(Протокол № 1 від «13» серпня 2023 року)

В.о. завідувача кафедри І.В. Сальник І.В.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Хімія)

Освітня програма: «Середня освіта (Хімія, Біологія та здоров'я людини)»

Форма навчання: денна

Кропивницький – 2023

ВСТУП

Програма практик здобувачів вищої освіти в Центральнoукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (далі – ЦДУ ім. В. Винниченка) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Хімія) галузі знань 01 «Освіта / педагогіка», кваліфікація: магістр, спеціальність 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», предметна спеціальність 014.06 «Середня освіта (Хімія)»; вчитель хімії, біології та здоров'я людини закладу загальної середньої освіти, викладач закладу вищої освіти, розроблена відповідно до [Положення про організацію практичної підготовки в Центральнoукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка](#) (далі – Положення), затвердженого рішенням вченої ради університету від 26 грудня 2022 року (протокол № 9). Це Положення розроблено відповідно до:

- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII;
- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII;
- Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом МОН України від 08.04.1993 № 93;
- Рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році;
- Положення про організацію освітнього процесу в Центральнoукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Практична підготовка здійснюється на оснащених відповідним чином базах закладів освіти (виробнича), в спеціалізованих лабораторіях (навчальні). Види та обсяги, терміни проведення практик за кожною спеціальністю визначаються освітньо- професійною програмою (далі – ОПП) «Середня освіта (Хімія, Біологія та здоров'я людини)» другого (магістерського) рівня вищої освіти та відображаються в навчальних планах і графіках освітнього процесу за спеціальністю 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» предметної спеціальності 014.06 «Середня освіта (Хімія)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Метою підготовки вчителя хімії, біології та здоров'я людини, викладача закладів вищої освіти є створення освітнього середовища здобувачу другого (магістерського) рівня вищої освіти в галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 014 «Середня освіта (Хімія)» для формування на належному рівні інтегральної, загальних та предметних компетентностей вчителя хімії, біології та здоров'я людини закладу загальної середньої освіти, викладача закладу вищої освіти, необхідних для успішної професійної діяльності, самореалізації та навчання впродовж життя. Практична підготовка є критерієм становлення педагога-професіонала, шляхом опанування практичними знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання, та

здатністю до здійснення ефективної професійної діяльності вчителя хімії, біології та здоров'я людини закладу загальної середньої освіти, викладача закладу вищої освіти. Практики є важливою частиною освітнього процесу під час яких проходить безпосереднє поєднання і реалізація теоретичних знань та практичних умінь з практичною діяльністю майбутнього вчителя в площині шкільних умов та викладача в закладах вищої освіти. Нова освітня парадигма визначила зорієнтованість освітнього процесу на інтереси особистості, адекватні сучасним тенденціям розвитку інформаційного суспільства, пріоритетним завданням загальної та вищої освіти. Метою останньої є підготовка професіоналів, здатних працювати за умов постійно наростаючого об'єму інформації та постійних змін технологій, що вимагає модернізації підготовки майбутніх учителів та викладачів. Суспільству необхідні фахівці, здатні ініціативно, творчо мислити, які володіють навичками самостійної роботи, здатні до самоосвіти, поповнювати свої знання та успішно використовувати їх у своїй практичній діяльності, що дасть змогу йому досить ефективно працювати в нових умовах, забезпечуючи постійний розвиток суспільства.

Нині, в умовах компетентісно орієнтованої парадигми розвитку вищої освіти в Україні, освітній процес в закладах вищої освіти має особливості, з-поміж яких потрібно враховувати такі: відкритість освітнього процесу і сучасні засоби обміну інформацією (Інтернет, електронна пошта, електронні журнали тощо), які змінюють роль викладача з інформатора на організатора провадження освітньої діяльності, тобто відбувається технологізація освітнього процесу; урахування впливу з боку міжнародного освітнього простору, освітньо-наукового та інформаційного середовищ, що вимагає нових підходів до організації освітнього процесу; умови сьогодення спонукають до зміни особистості викладача й студента; методична і практична підготовка є важливими складниками професійної підготовки майбутніх педагогів; поруч із формуванням алгоритмічно-раціонального мислення майбутнього вчителя вагоме місце посідає формування його гуманітарного мислення; різнопредметні знання вимагають інтеграції під час навчання хімії, біології та здоров'я людини. З цього погляду компетентнісний підхід є одним з напрямів реформування вищої освіти, який спрямовано на формування компетентного фахівця, члена суспільства, спроможного реагувати на особистісні й суспільні виклики, здатного не лише пристосовуватися, але й активно опановувати ситуації соціальних змін. Тому традиційне розуміння освіти у вигляді оволодіння студентами знаннями, навичками, уміннями й підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності повинно бути переосмислене. Освіта – це передусім становлення особистості з її неповторною індивідуальністю, духовністю, творчістю й особливу значущість набуває завдання з формування творчої особистості висококваліфікованого фахівця, на розв'язання якої і спрямовані програми практик.

Основними умовами ефективності проведення практик є їх теоретична обґрунтованість, освітній характер, комплексний підхід до змісту та організації, безперервність та послідовність їх проведення.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИК

1.1 Метою практики є:

- закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання;
- набуття й удосконалення практичних навичок і умінь для набуття компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою (далі – ОПП) «Середня освіта (Хімія, Біологія та здоров'я людини)» другого (магістерського) рівня вищої освіти та відображаються в навчальних планах і графіках освітнього процесу за спеціальністю 014 «Середня освіта (Хімія)» у галузі 01 «Освіта/Педагогіка»;
- формування та розвиток у здобувачів вищої освіти професійних умінь приймати самостійні рішення в конкретних умовах роботи;
- оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності;
- виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх використовувати в практичній діяльності для підтримання власної конкурентоспроможності на сучасному ринку праці.

1.2 Основними завданнями практики є:

- набуття студентами професійних якостей майбутнього вчителя хімії, біології та здоров'я людини закладу загальної середньої освіти, викладача закладу вищої освіти, виховання поваги до обраної професії;
- залучення студентів до безпосередньої практичної діяльності, формування професійних умінь і навичок, необхідних для подальшої успішної трудової діяльності;
- закріплення зв'язку теоретичних знань, одержаних студентами під час навчання, з практикою;
- вироблення у студентів творчого дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності, набуття ними навичок аналізу результатів своєї праці та самоосвіти.

1.3 У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати дослідницькі та/або інноваційні задачі навчання хімії, біології та здоров'я людини у сфері загальної середньої та вищої освіти.

Загальні компетентності

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.

ЗК 2. Володіння навичками критичного мислення.

ЗК 3. Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію.

ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, у тому числі,

пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, особистісного та професійного розвитку.

ЗК 7. Здатність до виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості, застосовувати кращі практики у професійній діяльності, генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 8. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 10. Здатність до застосування наукового світогляду в різних сферах життя, що ґрунтується на розумінні розвитку людського буття, суспільства, природи та духовної культури.

ЗК 11. Здатність працювати автономно, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 1. Здатність використовувати знання з координаційної хімії, токсикологічної хімії екооб'єктів в професійній діяльності, усвідомлювати значущість інтеграційних зв'язків з іншими природничими дисциплінами.

СК 2. Здатність використовувати знання харчової хімії та нутриціології в професійній діяльності, усвідомлювати роль в підтримці здоров'я людини та значущість інтеграційних зв'язків з іншими природничими дисциплінами.

СК 3. Здатність використовувати знання теорії еволюції, методів дослідження клітин та тканин в професійній діяльності, усвідомлювати значущість наукового світогляду як інтеграційного чинника з іншими природничими дисциплінами.

СК 4. Здатність використовувати знання сучасних питань цитології та гістології в професійній діяльності та усвідомлювати значущість єдності походження живих істот через подібність будови клітин організмів різних царств та біогенетичний закон.

СК 5. Здатність використовувати знання про здоров'я людини, історію та розвиток здоров'язбереження в професійній діяльності, та значущість інтеграційних зв'язків з іншими природничими дисциплінами.

СК 6. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та

поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК 7. Здатність використовувати загальні психолого-педагогічні, дидактичні, спеціальні та методичні знання про закономірності навчання хімії, біології та здоров'я людини в професійній діяльності.

СК 8. Здатність реалізовувати практичні вміння: проєктувальні, конструктивні, адаптаційні, гностичні, мотиваційні, дослідницькі, професійно-комунікативні в сфері професійної діяльності.

СК 9. Здатність використовувати різні стратегії комунікації державною та іноземною мовами в сфері професійної діяльності та системного сприйняття педагогічної діяльності.

СК 10. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси в сфері професійної діяльності.

СК 11. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в сфері професійної діяльності, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

СК 12. Здатність до педагогічного партнерства в професійній та науковій діяльності, саморозвитку та навчання впродовж життя.

СК 13. Здатність управляти освітнім процесом у сфері професійної діяльності, що потребує нових стратегічних підходів, з урахуванням аспектів соціальної етичної відповідальності.

СК 14. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері професійної діяльності.

СК 15. Здатність усвідомлювати перспективу власного професійного розвитку, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи подальшого професійного розвитку.

СК 16. Здатність провадити науково-педагогічні дослідження з теорії та методики навчання хімії, біології та здоров'я людини.

СК 17. Здатність провадити освітню діяльність у закладах вищої освіти

1.4 Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 1. Мати спеціалізовані знання з координаційної хімії, токсикологічної хімії екооб'єктів, що є основою для оригінального мислення і критичне осмислення сучасних розділів хімії та на межі галузей знань природничих наук.

ПРН 2. Мати спеціалізовані знання з харчової хімії та нутриціології, що є основою для оригінального мислення і критичне осмислення проблем сучасних розділів хімії, розуміння значення в підтримці здоров'я людини та на межі галузей знань природничих наук.

ПРН 3. Мати спеціалізовані знання сучасних питань цитології та гістології, єдності походження живих організмів, здоров'я людини, що є основою для оригінального мислення і критичне осмислення проблем теорії еволюції та на межі інтегрованих галузей знань природничих наук.

ПРН 4. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності (спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність 014.06 Середня освіта (Хімія) у поєднанні з предметною спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). або галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, що є основою для оригінального мислення та проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань і процедур, критичне осмислення проблем у галузі освіти.

ПРН 5. Застосовувати уміння/навички розв'язання проблем навчання хімії, біології та здоров'я людини, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН 6. Інтегрувати знання з хімії, біології та здоров'я людини та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах навчання цих дисциплін у сфері професійної діяльності.

ПРН 7. Розв'язувати проблеми навчання хімії, біології та здоров'я людини у нових або незнайомих освітніх середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ПРН 8. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 9. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище для навчання хімії, біології та здоров'я людини в закладах загальної середньої освіти або в закладах вищої освіти, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.

ПРН 10. Розробляти навчально-методичне забезпечення та викладати освітні компоненти хімії, біології та здоров'я людини в закладах вищої освіти.

ПРН 11. Планувати, організовувати і здійснювати науково-педагогічні дослідження з теорії та методики навчання хімії, біології та здоров'я людини; аналізувати, узагальнювати й презентувати результати дослідження; робити обґрунтовані висновки.

ПРН 12. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ПРН 13. Об'єктивно оцінювати результати діяльності здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу в сфері професійної діяльності, проводити

педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.

ПРН 14. Організувати навчання хімії, біології та здоров'я людини та управляти освітнім процесом, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців у стандартних, нестандартних та невизначених умовах.

ПРН 15. Працювати самостійно та незалежно, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за їх наслідки, діяти чесно та добросовісно, уникаючи плагіату, корупції та інших форм недобросовісної поведінки.

2. СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Навчальним планом підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю: 014.06 Середня освіта (Хімія), галузі знань «01 Освіта/педагогіка», кваліфікація: Вчитель хімії, біології та здоров'я людини закладу загальної середньої освіти, викладач закладу вищої освіти передбачені такі види навчальних та виробничих практик:

Курс	Вид практики	Назва практики	Семестр	Кількість тижнів	Кількість годин/ Кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
1	Навчальна	ПРП-01 Навчальна практика-тренінг «Засоби дистанційної освіти»	2	1	45/1,5	Залік
1	Виробнича	ПРП-02 Виробнича практика в закладах загальної середньої освіти	2	7	315/10,5	Диференційований залік
2	Виробнича	ПРП-03 Виробнича практика в закладах вищої	3	5	225/7,5	Диференційований залік

		освіти				
Усього				15	585/19,5	

3. СПЕЦИФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

3.1 НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА-ТРЕНІНГ «ЗАСОБИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета проведення практики-тренінгу «Засоби дистанційної освіти» полягає у підвищенні *інформатично-комунікативної компетентності* магістрантів, сформувати у них уміння та навички використання сучасних інтернет-технологій у процесі викладання, зокрема дистанційного, а також для контролю знань, вирішення завдань із виховання, підготовки звітів, підвищення кваліфікації та залучення до навчального процесу всіх зацікавлених осіб.

Завданнями проведення практики-тренінгу «Засоби дистанційної освіти» є:

- сформувати у магістрантів цілісний погляд на сучасні інформаційно-комунікаційні технології, розуміння можливостей цих технологій та способів їх використання для вирішення педагогічних завдань;
- сформувати у майбутнього вчителя знання, вміння і навички, які необхідні для творчого навчання учнів у різних умовах технічного і програмно-методичного забезпечення;
- розкрити значення використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі для формування в учнів навичок 21 століття;
- сформувати уміння практичного використання ІКТ для організації освітнього середовища, підготовки до уроків, спілкування з учнями та батьками, взаємодії з колегами та обміну практичним досвідом;
- сформувати уміння самостійно опановувати нові технології, які сприяють покращенню навчання та викладання;
- засвоїти основні положення нормативних документів щодо впровадження дистанційного навчання у закладах освіти;
- сформувати знання теоретичних положень, функціональних можливостей та практичних аспектів дистанційного навчання;
- забезпечити практичне оволодіння технікою дистанційного навчання, а саме, базових засад створення дистанційних навчальних курсів засобами хмарних та вікі-технологій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати дослідницькі та/або інноваційні задачі навчання хімії, біології та здоров'я людини у сфері загальної середньої та вищої освіти	
Загальні	Спеціальні (фахові, предметні)
<p>ЗК 1. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.</p> <p>ЗК 2. Володіння навичками критичного мислення.</p> <p>ЗК 3. Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію.</p> <p>ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, у тому числі, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, особистісного та професійного розвитку.</p> <p>ЗК 7. Здатність до виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості, застосовувати кращі практики у професійній діяльності, генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 8. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності.</p> <p>ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК 10. Здатність до застосування наукового світогляду в різних сферах життя, що ґрунтується на розумінні розвитку людського буття, суспільства, природи та духовної культури.</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати автономно, ухвалювати рішення та діяти,</p>	<p>СК 9. Здатність реалізовувати практичні вміння: проєктувальні, конструктивні, адаптаційні, гностичні, мотиваційні, дослідницькі, професійно-комунікативні в сфері професійної діяльності.</p> <p>СК 10. Здатність використовувати різні стратегії комунікації державною та іноземною мовами в сфері професійної діяльності та системного сприйняття педагогічної діяльності.</p> <p>СК 11. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси в сфері професійної діяльності.</p> <p>СК 12. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в сфері професійної діяльності, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p>

дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності	
---	--

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 9. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище для навчання хімії, біології та здоров'я людини в закладах загальної середньої освіти або в закладах вищої освіти, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.

ПРН 10. Розробляти навчально-методичне забезпечення та викладати освітні компоненти хімії, біології та здоров'я людини в закладах вищої освіти.

ПРН 15. Працювати самостійно та незалежно, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за їх наслідки, діяти чесно та доброчесно, уникаючи плагіату, корупції та інших форм недоброчесної поведінки.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Дистанційне навчання. Законодавча база

Тема 1.1. **Поняття дистанційного та змішаного навчання.** Чинники, які спричинили появу і розвиток сучасних форм дистанційної освіти. Поняття дистанційної освіти. З історії дистанційної освіти. Система проектування

навчання. Основні етапи проектування курсів. Переваги використання «належно визначених» цілей навчання. Типові помилки при формулюванні цілей. Проектування змісту. Елементи дистанційного курсу. Структура тексту дистанційного курсу. Переваги і недоліки дистанційної форми навчання.

Тема 1.2. **Нормативні документи щодо впровадження дистанційного навчання у заклади освіти.** Положення про дистанційне навчання. Вимоги до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямами і спеціальностями.

Тема 1.3. **Особливості дистанційного навчання студентів. LMS MOODLE.** Moodle-ЦДУ.

Розділ 2. Дистанційний (електронний) урок

Тема 2.1. **Особливості дистанційного вивчення шкільних предметів.** Дистанційний або електронний урок. Особливості підготовки методичних та дидактичних матеріалів до електронного уроку. Огляд веб-ресурсів для забезпечення дистанційного навчання школярів.

Тема 2.2. **Вікі-сайт як платформа для дистанційного навчання. Вікі-ЦДУ.** Огляд Вікі-сайтів (Вікі Освіта). Служба **Вікі-ЦДУ**. Авторизація на сайті. Ознайомлення з прикладами дистанційних курсів для студентів на **Вікі-ЦДУ**. Створення й оформлення звіту про навчальну практику.

Тема 2.3. **Система управління навчанням Google Клас.** Ознайомлення із сервісом **Google Клас**, доступ до сервісу, його веб-інтерфейс та мобільна версія. Ознайомлення з прикладами дистанційних курсів у **Google Клас**. Ролі користувачів «Студент» і «Викладач». Формат навчального курсу. Реєстрація на дистанційний курс. Доступ до файлів та управління ними. Завантаження файлів. Утворення та налаштування подій у «Календарі». Спілкування між зареєстрованими учасниками курсу. Організація форуму для обговорення через інструмент "Запитання". Наповнення курсу теоретичними матеріалами (презентації, текстові файли у форматі та відео) засобами інструменту "Матеріал". Наповнення курсу завданнями та практичними вправами через інструмент "Завдання". Створення тестів засобами Google Форми. Перевірка виконання студентами поставлених задач. Оцінювання робіт студентів, відгуки на них. Інструмент «Журнал оцінок».

Тема 2.4. **Педагогічні програмні засоби. Електронні колекції, бібліотеки та збірки навчальних матеріалів.** Педагогічні програмні засоби для підтримки вивчення навчального предмету (з математики, інформатики, іноземної мови, образотворчого мистецтва, фізичного виховання, історії, географії, біології, іноземної мови тощо). Інформаційні освітні ресурси.

Електронні бібліотеки із текстовими документами, навчальними посібниками тощо. Колекції навчальних презентацій та відео.

Тема 2.5. **Розробка тестових завдань засобами Google Форми.** Знайомство з ресурсом для проведення тестування та опитування **Google Форми**. Створення та налаштування тесту. Наповнення тесту запитаннями типу: “З варіантами відповіді”, “Прапорці”, “З короткими відповідями” та “Абзац”. Перегляд результатів тестування.

Тема 2.6. **Ментальні карти. MindMeister.** Огляд веб-сервісів для створення ментальних карт, наприклад, **MindMeister**. Макети карт. Візуалізація зв'язків між об'єктами ментальної карти. Вставка до об'єктів ментальної карти виносок та приміток. Ментальна карта як спосіб подання презентації.

Тема 2.7. **Публікації у сервісі Canva.** Основні макети публікацій та функції у **Canva**. Інфографіка. Добір та організація даних, ілюстрацій та діаграм. Завантаження файлів. Збереження публікацій у форматах "PDF", "JPG" або "PNG".

Тема 2.8. **Організація співпраці та спілкування між учнями.** Організація спілкування між учнями засобами **Google Клас**. Стіна або Whiteboard як платформа для співпраці (**Google Jamboard**). Блог вчителя як засіб спілкування з учнями та їх батьками (**Blogger**).

Розділ 3. Демонстрація дистанційних (електронних) уроків

Тема 3.1. Підготовка розроблених дистанційних уроків до демонстрації.

Тема 3.2. Демонстрація учасниками практики- тренінгу розроблених дистанційних уроків.

Тема 3.3. Обговорення дистанційних уроків. Підведення підсумків.

Індивідуальні завдання навчальної практики-тренінгу

У процесі проходження практики студент вивчає різні засоби для дистанційного навчання, проводить дослідження сучасних освітніх технологій та добирає підходящі для вивчення предмету і теми шкільної програми.

1. Підберіть тему зі шкільної програми 10-11 класів (за власною спеціальністю).

2. Підготуйте або доберіть електронні версії навчальних матеріалів для вивчення обраної теми: теоретичні матеріали (текстові документи PDF, презентації, аудіо- та відеофайли), практичні завдання, вправи, тренажери, тестові завдання до тестів, медіа-ресурси, перелік посилань до зовнішніх інтернет-ресурсів тощо.

3. Створіть курс для учнів у Google Клас, у якому розмістіть усі навчальні матеріали до теми.

4. Створіть блог у Blogger, у якому розмістити посилання на документи та матеріали до електронного уроку (за зразком).

5. Підготуйте макет для майбутньої стінгазети або постеру із результатами вивчення теми у Google Jamboard.

6. Розробіть 3 тести для перевірки знань із теми уроку в Google Форма.

7. Виберіть спеціалізовані програмні засоби для підтримки вивчення навчального предмета і створіть дидактичні та методичні матеріали для вивчення теми.

8. Для ознайомлення учнів із темою уроку підготувати "Публікацію" (інфографіка) засобами <http://canva.com>.

9. Створіть ментальну карту із візуалізацією зв'язків між різними об'єктами та фактами до теми електронного уроку (MindMeister).

Підсумковий контроль проводиться у формі **заліку**. Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів: – поточного контролю, самостійної роботи. **Завданням підсумкового контролю** є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

3.2 ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Педагогічна практика на 1 курсі є логічним продовженням педагогічної практики на 4 курсі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Вона охоплює значний період повсякденної систематичної роботи з учнями 10-11 класів протягом 7 навчальних тижнів. Тому створюються сприятливі можливості перевірити ступінь своєї готовності до самостійної педагогічної діяльності.

Бази практики

Практика студентів проводиться на базах, які забезпечують виконання освітньої програми «Середня освіта (Хімія)» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Педагогічна практика проводиться з *хімії, біології та здоров'я людини у закладах загальної середньої* в очній або змішаній формі.

Для проходження виробничої практики можуть бути використані заклади освіти різних типів, які мають необхідну навчально-матеріальну і методичну базу та кваліфіковані педагогічні кадри.

Вимоги до баз практики:

– види діяльності закладу освіти повинні відповідати спеціальності, за якою

- здійснюється підготовка фахівців;
- заклад освіти має бути здатен забезпечити виконання програми практики (у тому числі для здобувачів освіти з особливими потребами);
 - заклад освіти має бути здатен забезпечити кваліфіковане керівництво практикою здобувачів освіти;
 - заклад освіти має бути здатен забезпечити дотримання норм охорони праці та санітарної гігієни;
 - заклад освіти має надати можливість здобувачам освіти права користуватися бібліотекою, лабораторіями, шкільною документацією, необхідною для виконання програми практики;
 - заклад освіти має надати можливість інформаційного забезпечення практикантів новітніми технологіями, які використовуються в галузі;
 - можливість наступного працевлаштування випускників університету (на загальних підставах при наявності вакансій).

Студенти розподіляються на виробничу практику відповідно до договору з управлінням освіти міської ради міста Кропивницького та/або індивідуальних клопотань із закладів освіти. Направлення студентів на практику здійснюється наказом ректора університету, який готується не пізніше ніж за 10 днів до початку практики.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою практики є забезпечення зв'язку між науково-теоретичною та практичною підготовкою студентів, отримання студентами початкового досвіду педагогічної діяльності, формування у них творчого дослідницького підходу до роботи педагога.

Основними завданнями практики є:

- набуття студентами професійних якостей майбутнього фахівця, виховання поваги до обраної професії;
- залучення студентів до безпосередньої практичної діяльності, формування у них професійних умінь і навичок, необхідних для подальшої успішної трудової діяльності;
- закріплення зв'язку теоретичних знань, одержаних студентами під час навчання, з практикою;
- вироблення у студентів творчого дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності, набуття ними навичок аналізу результатів своєї праці та самоосвіти.

В процесі проходження практики у студентів мають бути сформовані наступні *компетентності*:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати дослідницькі та/або інноваційні задачі навчання хімії, біології та здоров'я людини у сфері загальної середньої та вищої освіти

Загальні	Спеціальні (фахові, предметні)
<p>ЗК 1. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.</p> <p>ЗК 2. Володіння навичками критичного мислення.</p> <p>ЗК 3. Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію.</p> <p>ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, у тому числі, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, особистісного та професійного розвитку.</p> <p>ЗК 7. Здатність до виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості, застосовувати кращі практики у професійній діяльності, генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 8. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності.</p> <p>ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК 10. Здатність до застосування наукового світогляду в різних сферах життя, що ґрунтується на розумінні розвитку людського буття, суспільства, природи та духовної культури.</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати автономно, ухвалювати рішення та діяти,</p>	<p>СК 7. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>СК 8. Здатність використовувати загальні психолого-педагогічні, дидактичні, спеціальні та методичні знання про закономірності навчання хімії, біології та здоров'я людини в професійній діяльності.</p> <p>СК 9. Здатність реалізовувати практичні вміння: проєктувальні, конструктивні, адаптаційні, гностичні, мотиваційні, дослідницькі, професійно-комунікативні в сфері професійної діяльності.</p> <p>СК 10. Здатність використовувати різні стратегії комунікації державною та іноземною мовами в сфері професійної діяльності та системного сприйняття педагогічної діяльності.</p> <p>СК 11. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси в сфері професійної діяльності.</p> <p>СК 12. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в сфері професійної діяльності, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>СК 13. Здатність до педагогічного партнерства в професійній та науковій діяльності, саморозвитку та навчання впродовж життя.</p> <p>СК 14. Здатність управляти освітнім процесом у сфері професійної діяльності, що потребує нових стратегічних підходів, з урахуванням аспектів соціальної етичної відповідальності.</p> <p>СК 15. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК 16. Здатність усвідомлювати перспективу власного професійного розвитку, здійснювати</p>

<p>дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності</p>	<p>моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи подальшого професійного розвитку.</p> <p>СК 17. Здатність провадити науково-педагогічні дослідження з теорії та методики навчання хімії, біології та здоров'я людини</p>
--	--

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 4. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності (спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність 014.06 Середня освіта (Хімія) у поєднанні з предметною спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). або галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, що є основою для оригінального мислення та проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань і процедур, критичне осмислення проблем у галузі освіти.

ПРН 5. Застосовувати вміння/навички розв'язання проблем навчання хімії, біології та здоров'я людини, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН 6. Інтегрувати знання з хімії, біології та здоров'я людини та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах навчання цих дисциплін у сфері професійної діяльності.

ПРН 7. Розв'язувати проблеми навчання хімії, біології та здоров'я людини у нових або незнайомих освітніх середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ПРН 8. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 9. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище для навчання хімії, біології та здоров'я людини в закладах загальної середньої освіти або в закладах вищої освіти, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.

ПРН 10. Розробляти навчально-методичне забезпечення та викладати освітні компоненти хімії, біології та здоров'я людини в закладах вищої освіти.

ПРН 11. Планувати, організовувати і здійснювати науково-педагогічні дослідження з теорії та методики навчання хімії, біології та здоров'я людини; аналізувати, узагальнювати й презентувати результати дослідження; робити обґрунтовані висновки.

ПРН 12. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ПРН 13. Об'єктивно оцінювати результати діяльності здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу в сфері професійної діяльності, проводити педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.

ПРН 14. Організовувати навчання хімії, біології та здоров'я людини та

управляти освітнім процесом, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців у стандартних, нестандартних та невизначених умовах.

ПРН 15. Працювати самостійно та незалежно, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за їх наслідки, діяти чесно та добросовісно, уникаючи плагіату, корупції та інших форм недобросовісної поведінки

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Зміст педагогічної практики для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти визначають чотири модулі: методичний модуль – 3,5 кредити ЄКТС; фаховий модуль (разом із другим фахом/спеціалізацією) – 4 кредити ЄКТС; виховний модуль – 2 кредити ЄКТС; організаційний модуль – 1 кредит ЄКТС.

Педагогічна практика проводиться у 10-11 класах закладів загальної середньої освіти в очній або змішаній формі.

У разі проходження практики за межами м. Кропивницького студент подає оформлене у відповідності до вимог клопотання від керівника бази практики.

Студенти, які працюють педагогічними працівниками за фахом в закладах освіти звільняються від педагогічної практики та подають керівнику практики такі документи:

- позитивну характеристику з місця роботи (підписану керівником закладу освіти);
- копію трудової книжки (завірену керівником закладу освіти);
- довідку від адміністрації закладу освіти із зазначенням кількості годин щотижневого навантаження.

Особливості організації та проведення практичної діяльності студента-практиканта як учителя хімії і біології старшої школи під час виробничої практики в закладах загальної середньої освіти виявляються в таких видах практичної діяльності: організаційна робота, навчально-методична робота, науково-дослідна робота за відповідними змістовими модулями:

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Модуль 1: Методичний

- Ознайомлення з особливостями викладання хімії і біології за програмами старшої профільної школи у закладі освіти. Ознайомлення з наявними в кабінеті наочними посібниками, обладнанням, сучасними інформаційними засобами навчання, програмним забезпеченням.
- Ознайомлення і вивчення методичної систем роботи вчителя хімії і біології, науково-методичними проблемами, над якими працюють

вчителі. Відвідування і аналіз різних типів уроків, форм перевірки знань учнів, методів і форм подачі матеріалу, застосування наочності і її ефективності.

- Планування та відвідування уроків учителів-предметників у закріплених класах. Аналіз відвідуваних уроків учителів-предметників у закріплених класах.
- Вивчення досвіду роботи вчителів хімії і біології та кращих вчителів школи. Відвідування уроків досвідчених вчителів школи. Бесіда з вчителями про досвід їхньої роботи.
- Вивчення педагогічного досвіду вчителів хімії і біології щодо підготовки старшокласників до зовнішнього незалежного оцінювання з хімії та біології.
- Ознайомлення з портфоліо вчителів, їхніми блогами. Відвідування засідань методичних об'єднань учителів. Ознайомлення з досвідом роботи вчителів з обдарованими учнями, підготовкою до олімпіад, конкурсів МАН.
- Ознайомлення з науково-методичною літературою з питань інноваційних технологій при викладанні хімії і біології. Участь у засіданнях методичних об'єднань з питань удосконалення освітньої діяльності та виховної роботи школи.
- Виконання науково-методичних та психолого-педагогічних досліджень, накопичення емпіричного матеріалу для доповідей, наукових публікацій та кваліфікаційних робіт.
- Збирання, узагальнення та систематизація практичного матеріалу для написання методичного розділу магістерської роботи студентом-практикантом. Вивчення і узагальнення науково-теоретичного матеріалу за темою магістерської роботи з теорії та методики навчання природничих наук (хімії, біології). Підготовка та виконання педагогічного експерименту за такими етапами: констатувальний (діагностування стану розробленості проблеми дослідження шляхом спостереження, анкетування, співбесіди з учнями та інше і узагальнення накопиченого матеріалу); пошуковий (виконання завдань дослідження у контрольних і експериментальних класах шляхом упровадження та апробацію методичних матеріалів); формувальний (перевірка ефективності застосування інновацій) та завершальний (аналіз й узагальнення результатів дослідження) етапи.

Модуль 2: Фаховий

- Планування та підготовка студентів разом з методистом з хімії, біології і вчителем хімії, біології до проведення пробних уроків. Вивчення тематичних планів роботи вчителя хімії, біології в даному класі, ознайомлення з розділами шкільної програми, які вивчаються під час проходження практики, з змістом учбового матеріалу у підручнику, розробка планів-конспектів пробних уроків з хімії і біології.
- Проведення студентами пробних уроків. Науково-методичний аналіз проведених пробних уроків.
- Планування та підготовка студентів разом з методистом з хімії/біології і вчителем хімії/біології до проведення залікових уроків. Розроблення планів-конспектів залікових уроків з хімії/біології.
- Проведення студентами залікових уроків. Науково-методичний аналіз проведених залікових уроків з хімії/біології.
- Планування та підготовка студентів разом з методистом з хімії, біології хімії, біології до проведення позакласного освітнього виховного заходу з хімії, біології. Розроблення плану-конспекта позакласного освітнього виховного заходу.
- Проведення студентами позакласного освітнього виховного заходу з хімії і біології. Аналіз та обговорення проведених позакласних освітніх виховних заходів.

Модуль 3: Виховний

- Ознайомлення з системою виховної роботи навчального закладу. Аналіз плану виховної роботи школи.
- Ознайомлення з планом виховної роботи класного керівника. Аналіз плану виховної роботи класного керівника.
- Планування та підготовка студентів разом з методистом і класним керівником до проведення пробних класних виховних заходів. Розробка плану-конспекту пробних класних виховних заходів.
- Проведення студентами пробних класних виховних заходів. Аналіз та обговорення проведених пробних класних виховних заходів.
- Планування та підготовка студентів разом з методистом і класним керівником до проведення залікового класного виховного заходу. Розробка плану-конспекту залікового класного виховного заходу.
- Проведення студентами залікового класного виховного заходу. Аналіз та обговорення проведених залікових класних виховних заходів.
- Ознайомлення з шкільним самоврядуванням. Розроблення пропозицій щодо залучення старшокласників до виховної роботи в закладі освіти, волонтерським рухом.

- Розробка методичних рекомендацій для роботи з неупорядкованими сім'ями на основі бесід з шкільним психологом.
- Планування та підготовка матеріалів до виступу на класних батьківських зборах. Розробка плану-конспекту доповіді на класних батьківських зборах.
- Проведення класних батьківських зборів. Аналіз та обговорення проведених класних батьківських зборів.
- Планування та підготовка матеріалів з професійної орієнтації учнів.
- Проведення заходу з професійної орієнтації учнів. Проведення профорієнтаційного заходу. Бесіда, екскурсія до університету, розповідь про професію вчителя.

Модуль 4: Організаційний

- Участь у настановчій конференції. Ознайомлення із змістом та завданнями на період практики. Консультації керівників практики та групових методистів.
- Ознайомлення з навчальним закладом. Ознайомлення із завданнями і основними напрямками роботи навчального закладу на сучасному етапі. Закріплення студентів за вчителями хімії і біології, розподіл по класах.
- Ознайомлення зі шкільною документацією, планами освітньої та виховної роботи школи. Вивчення та аналіз шкільної документації. роботи гуртків та спортивних секцій, шкільними традиціями.
- Вивчення та аналіз класної документації. Ознайомлення зі змістом та структурою класного журналу, особистих справ учнів, щоденників учнів, розкладом уроків/занять.
- Ознайомлення з навчальними програмами, календарними планами з хімії і біології, з планом виховної роботи класного керівника.
- Вивчення особового складу обраного класу, рівня успішності учня, результатів тестування щодо профорієнтації старшокласників.
- Ведення щоденника педагогічної практики.
- Підведення підсумків педагогічної практики. Оформлення звітної документації. Участь у підсумковій конференції.

ПЛАН ПРАКТИКИ

На першому тижні студенти повинні:

- взяти участь в настановній конференції з питань проведення практики;
- ознайомитись із цілями та завданнями на період практики;
- ознайомитись із закладом освіти: проаналізувати сайт школи;
- познайомитись з адміністрацією школи, вчителями, класними керівниками;

- зробити відмітку про прибуття на практику;
- закріпитися за класом та познайомитись з учнями;
- відвідати та проаналізувати не менше 4-х уроків у закріпленому класі;
- відвідавши уроки вчителів хімії, біології, з'ясувати методи, прийоми і засоби навчання, що їх використовує вчитель, способи активізації пізнавальної діяльності школярів, характер спілкування з учнями тощо;
- ознайомитись із планом роботи класного керівника та вчителів хімії, біології;
- вивчити діючий у школі навчальний план і навчальні програми з предметів своєї спеціальності, здійснити аналіз тем та розділів шкільної програми на період практики;
- вивчити матеріально-технічну базу, дидактичну оснащеність кабінетів;
- пройти інструктаж з протипожежної безпеки та охорони праці на базі практики та суворо виконувати ці правила протягом усієї практики
- зареєструватись на онлайн-курс або вебінар з розвитку навичок роботи вчителя;

На кінець першого тижня кожен студент подає розклад занять та дзвінків груповому керівнику, також методисту з фаху складає колоквиум з питань методики викладання тем, які вивчатимуться в період педпрактики (аналіз шкільної програми з хімії, біології, параграфів підручника, методів, засобів і форм організації навчання).

Протягом наступних тижнів:

- здати колоквиум з хімії і біології та методик їх навчання;
- розробити календарно-тематичне планування;
- підготувати та провести: 10 залікових уроків з біології, 10 залікових уроків хімії з хімії, 1 заліковий позакласний захід; 1 урок подати з відео фіксацією (за дозволу батьків і дирекції школи).
- підготувати розгорнутий аналіз одного уроку, проведеного вчителем;
- підготувати розгорнутий самоаналіз одного уроку;
- підготувати дидактичний матеріал (розробки презентацій, тестів, самостійних та контрольних робіт, добірку відео до уроків та ін.) та наочність;
- вивчити та узагальнити досвід роботи вчителя-предметника (за його особистим сайтом (блогом) або наявними в школі матеріалами);
- відвідувати уроки своїх колег;
- здійснювати аналіз відвіданих уроків та самоаналіз проведених уроків;
- здійснювати позакласну роботу з предметів;
- провести профорієнтаційний захід в старших класах;
- пройти навчання на онлайн-курсі, або прослухати вебінар та отримати сертифікат;
- взяти участь у науково-практичній конференції з фаху;

- провести збір матеріалу для виконання індивідуального завдання*.

*Проведення науково-дослідної роботи має на меті оволодіння студентами основними методами педагогічних досліджень, вміннями працювати з науковою та навчально-методичною літературою, працювати над визначеною науково-методичною проблемою, робити узагальнення, висновки тощо. Проблеми і теми визначаються на початковому етапі практики і можуть стосуватися теми магістерської роботи, теми, над якою працює вчитель-наставник тощо. Від групових методистів студенти отримують інструкції з виконання науково-дослідної роботи. Розроблена колективними зусиллями групи студентів науково-методична проблема виносить на звітну конференцію у вигляді доповіді. Доповідь має супроводжуватися ілюстрацією або електронною презентацією.

На останньому тижні:

- завершити оформлення звітної документації;
- взяти участь у шкільній підсумковій конференції з педпрактики (педраді);
- готують доповідь на звітну конференцію з педагогічної практики;
- здати груповому керівнику практики звітну документацію.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінювання виробничої педагогічної практики здійснюється за 100-бальною шкалою та включає суму балів за оформлення звітних документів про проходження практики та балів за захист результатів практики.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Не пізніше 2 тижнів після закінчення практики проводять **підсумкову конференцію** з практики на факультеті з метою аналізу і узагальнення результатів практики.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Для узагальнення матеріалів, зібраних під час практики і підготовки звіту, студентам в кінці практики відводиться 2-3 дні. На захист практики студент має представити весь пакет документів, передбачених робочою програмою практики (щоденник практики, результати виконання індивідуального завдання, конспект залікових уроків, письмовий звіт про проходження практики тощо).

Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) при комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії повинні входити керівники практики від кафедри. У роботі комісії можуть брати участь й інші викладачі кафедри та, по можливості, керівники від баз практики. Комісія приймає залік у студентів згідно графіка освітнього процесу та не пізніше, ніж протягом 14 днів після її закінчення.

Диференційований залік за практику виставляється на підставі таких

даних:

- оцінки результатів роботи, даної у відгуку керівника практики від бази практики;
- оцінки результатів роботи методистами з хімії та біології;
- особистого спостереження керівника практики від кафедри за студентом під час практики;
- оцінки за оформлення звіту і щоденника;
- презентації студентом результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповідей на запитання членів комісії з захисту звітів по практиці.

Загальна оцінка за педагогічну практику є сумою балів, отриманих за результатами виконання усіх видів завдань з 4-х модулів: методичного, фахового, виховного та організаційного. Розподіл балів між модулями наступний:

Фаховий модуль	Методичний модуль	Виховний модуль	Організаційний модуль
40 балів	40 балів	15 балів	5 балів

Результат заліку (кількість балів) за практику за 100-бальною шкалою, національною шкалою, та шкалою ЄКТС заноситься в заліково-екзаменаційну відомість, в залікову книжку студента за підписом керівника практики від кафедри.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком. При цьому студент пише заяву на ім'я декана з проханням організувати йому практику повторно із зазначенням причини. В разі задоволення прохання, подається службова записка декана ректорові, на підставі чого видається наказ про проходження практики студентом повторно.

Студенти, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін – відраховуються з університету.

Керівник практики кафедри подає керівнику виробничої практики університету узагальнений звіт про проходження практики студентами факультету. Письмовий звіт разом із щоденником та іншими документами з практики студент подає керівнику практики від кафедри. Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, вченої ради факультету та вченої ради університету. Особлива увага приділяється аналізу

результатів практики, висновків і пропозицій, які слід врахувати з метою вдосконалення організації практики. Звіт про підсумки виробничої практики студентів подається в друкованому та електронному вигляді до завідувача педагогічної практики університету. Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції тощо.

Усі матеріали педагогічної практики зберігаються на фаховій кафедрі протягом 1 року, а звіти студентів-практикантів та щоденники практики зберігаються протягом 3 років.

За результатами виробничої практики виставляється **диференційований залік** за національною шкалою (5,4,3,2) та шкалою ECTS відповідно до набраної кількості балів. Загальна оцінка за виробничу практику є сумою балів, отриманих за результатами виконання усіх видів завдань з 4-х модулів.

3.3 ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Робоча програма педагогічної практики аспірантів складена відповідно до [Положення про організацію практичної підготовки в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка](#) та освітньо-професійної програми спеціальності 014 Середня освіта (Хімія).

Педагогічна практика на другому магістерському рівні є структурним компонентом фахової професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та невід'ємним складником комплексної підготовки магістрів.

Організатором педагогічної практики магістрів та базою для проходження педагогічної практики є кафедра природничих наук і методик їхнього навчання.

Педагогічна практика в університеті проводиться відповідно до змісту освітньо-професійної програми підготовки магістра згідно з графіками освітнього процесу, навчальних планів спеціальностей.

Метою виробничої практики здобувачів другого рівня вищої освіти є формування комплексу професійних компетентностей, необхідних для подальшої самостійної науково-педагогічної діяльності в якості викладача закладу вищої освіти.

Основними завданнями педагогічної практики є:

- застосовування, формування та закріплення знань, умінь та навичок, набутих під час вивчення методик та дисциплін психолого-педагогічного циклу в професійній діяльності, використання їх при розв'язанні конкретних педагогічних завдань;

- підготовка магістрантів до проведення у закладах вищої освіти занять із застосуванням активних та інтерактивних методів навчання і виховання, застосування сучасних технологій і методики навчання;

- виховання стійкого інтересу до професії викладача закладу вищої освіти, потреби в педагогічній самоосвіті, виробленні творчого підходу до педагогічної діяльності.

Результатом проходження практики є оволодіння магістрами професійними, інтегральними та загальними компетентностями, необхідними для якісного проведення лабораторних і практичних занять.

Діяльність студентів у період педагогічної практики є аналогом професійної діяльності викладача, що здійснюється в реальних умовах роботи закладів вищої освіти. Студенти мають можливість відчувати себе на майбутньому робочому місці викладача, закріпити набуті в університеті теоретичні знання у вигляді практичних навичок, набуті певного досвіду роботи в академічному колективі та показати свій рівень теоретичної підготовки, застосовувати знання для організації і здійснення освітнього процесу студентів, вміння використовувати інноваційні та сучасні інформаційні технології навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми під час проходження педагогічної практики у студентів повинні бути сформовані *елементи наступних компетентностей*:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати дослідницькі та/або інноваційні задачі навчання хімії, біології та здоров'я людини у сфері загальної середньої та вищої освіти	
Загальні	Спеціальні (фахові, предметні)
ЗК 1. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.	СК 1. Здатність використовувати знання з координаційної хімії, сучасних методів дослідження речовини, токсикологічної хімії екооб'єктів в професійній діяльності, усвідомлювати значущість інтеграційних зв'язків з іншими природничими дисциплінами.
ЗК 2. Володіння навичками критичного мислення.	СК 2. Здатність використовувати знання харчової хімії в професійній діяльності, усвідомлювати роль в підтримці здоров'я людини та значущість інтеграційних зв'язків з іншими природничими дисциплінами.
ЗК 3. Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію.	СК 3. Здатність використовувати знання теорії еволюції, методів дослідження клітин та тканин в професійній діяльності, усвідомлювати значущість наукового світогляду як інтеграційного чинника з іншими природничими дисциплінами.
ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	
ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, у тому числі, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, особистісного та	

<p>професійного розвитку.</p> <p>ЗК 7. Здатність до виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості, застосовувати кращі практики у професійній діяльності, генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 8. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності.</p> <p>ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК 10. Здатність до застосування наукового світогляду в різних сферах життя, що ґрунтується на розумінні розвитку людського буття, суспільства, природи та духовної культури.</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати автономно, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності</p>	<p>СК 4. Здатність використовувати знання сучасних питань цитології та гістології в професійній діяльності та усвідомлювати значущість єдності походження живих істот через подібність будови клітин організмів різних царств та біогенетичний закон.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати знання про здоров'я людини, історію та розвиток здоров'язбереження в професійній діяльності, та значущість інтеграційних зв'язків з іншими природничими дисциплінами.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати знання про фітоценози в професійній діяльності, усвідомлювати значущість інтеграційних зв'язків з іншими природничими дисциплінами.</p> <p>СК 7. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>СК 8. Здатність використовувати загальні психолого-педагогічні, дидактичні, спеціальні та методичні знання про закономірності навчання хімії, біології та здоров'я людини в професійній діяльності.</p> <p>СК 9. Здатність реалізовувати практичні вміння: проєктувальні, конструктивні, адаптаційні, гностичні, мотиваційні, дослідницькі, професійно-комунікативні в сфері професійної діяльності.</p> <p>СК 10. Здатність використовувати різні стратегії комунікації державною та іноземною мовами в сфері професійної діяльності та системного сприйняття педагогічної діяльності.</p> <p>СК 11. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси в сфері професійної діяльності.</p> <p>СК 12. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в сфері професійної діяльності, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>СК 13. Здатність до педагогічного партнерства в професійній та науковій діяльності, саморозвитку та навчання впродовж життя.</p> <p>СК 14. Здатність управляти освітнім процесом у сфері професійної діяльності, що потребує</p>
--	--

	<p>нових стратегічних підходів, з урахуванням аспектів соціальної етичної відповідальності.</p> <p>СК 15. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК 16. Здатність усвідомлювати перспективу власного професійного розвитку, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи подальшого професійного розвитку.</p> <p>СК 17. Здатність провадити науково-педагогічні дослідження з теорії та методики навчання хімії, біології та здоров'я людини</p>
--	--

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 4. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності (спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність 014.06 Середня освіта (Хімія) у поєднанні з предметною спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). або галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, що є основою для оригінального мислення та проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань і процедур, критичне осмислення проблем у галузі освіти.

ПРН 5. Застосовувати уміння/навички розв'язання проблем навчання хімії, біології та здоров'я людини, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН 6. Інтегрувати знання з хімії, біології та здоров'я людини та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах навчання цих дисциплін у сфері професійної діяльності.

ПРН 7. Розв'язувати проблеми навчання хімії, біології та здоров'я людини у нових або незнайомих освітніх середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ПРН 8. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 9. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище для навчання хімії, біології та здоров'я людини в закладах загальної середньої

освіти або в закладах вищої освіти, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.

ПРН 10. Розробляти навчально-методичне забезпечення та викладати освітні компоненти хімії, біології та здоров'я людини в закладах вищої освіти.

ПРН 11. Планувати, організовувати і здійснювати науково-педагогічні дослідження з теорії та методики навчання хімії, біології та здоров'я людини; аналізувати, узагальнювати й презентувати результати дослідження; робити обґрунтовані висновки.

ПРН 12. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ПРН 13. Об'єктивно оцінювати результати діяльності здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу в сфері професійної діяльності, проводити педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.

ПРН 14. Організовувати навчання хімії, біології та здоров'я людини та управляти освітнім процесом, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців у стандартних, нестандартних та невизначених умовах.

ПРН 15. Працювати самостійно та незалежно, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за їх наслідки, діяти чесно та добросовісно, уникаючи плагіату, корупції та інших форм недобросовісної поведінки

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Кількість кредитів ЄКТС: **7,5**

Загальна кількість годин: **225**

Нормативна частина практичної підготовки.

Семестр: 3

Вид контролю: *диференційований залік.*

Зміст педагогічної практики для студентів другого (магістерського) рівня

вищої освіти визначають чотири модулі:

- *методичний модуль* – 2,5 кредити ЄКТС;

- *фаховий модуль* (разом із другим фахом/спеціалізацією) – 2,5 кредити ЄКТС;

- *виховний модуль* – 1,5 кредити ЄКТС;

- *організаційний модуль* – 1 кредит ЄКТС.

Педагогічна практика проводиться в закладах вищої освіти в очній або змішаній формі.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Особливості організації та проведення практичної діяльності студента-практиканта як викладача під час виробничої практики в закладах вищої освіти виявляються в таких видах практичної діяльності: організаційна робота, навчально-методична робота, науково-дослідна робота за відповідними змістовими модулями:

Модуль 1: Методичний

- ознайомлення з робочими навчальними планами і робочими навчальними програмами із хімічних і біологічних дисциплін;
- розробка розгорнутих планів і підготовка конспектів 4-х лабораторних/практичних занять;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до лабораторних, практичних занять і самостійної роботи студентів;
- складання завдань для проведення модульного і підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю;
- вивчення і впровадження передового досвіду організації освітнього процесу;
- вивчення і аналіз основних нормативних документів, що регламентують роботу кафедри, факультету;
- ознайомлення з робочою документацією кафедри та правилами її оформлення.

Модуль 2: Фаховий

- відвідування занять викладачів кафедри з подальшим їх аналізом;
- проведення лабораторних (практичних) занять;
- проведення консультацій з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами;
- проведення та перевірка самостійних і контрольних робіт, що передбачені навчальним планом.

Модуль 3: Виховний

- Ознайомлення з системою виховної роботи ЗВО. Аналіз плану факультету.
- Ознайомлення з планом виховної роботи куратора. Аналіз плану виховної роботи класного керівника.
- Планування та підготовка студентів разом з методистом і куратором до проведення кураторських виховних заходів. Розробка плану-конспекту кураторських виховних заходів.

- Проведення студентами кураторських виховних заходів. Аналіз та обговорення проведених кураторських виховних заходів.

- Ознайомлення з студентським самоврядуванням. Розроблення пропозицій щодо залучення студентів до виховної роботи в закладі вищої освіти, волонтерським рухом.

Модуль 4: Організаційний

– участь у настановній (на початку практики) та підсумковій (по закінченню практики) конференціях;

– ознайомлення із структурою навчального закладу;

– ознайомлення із напрямками діяльності, основними завданнями кафедри;

– ознайомлення з плануванням та організацією навчальної та навчально-методичної роботи кафедри.

ПЛАН ПРАКТИКИ

На першому тижні студенти повинні:

- взяти участь в настановній конференції з питань проведення практики;
- ознайомитись із цілями та завданнями на період практики;
- ознайомлення зі структурою навчального закладу: загальна кількість студентів і викладачів; кількість факультетів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців; кількість студентів, що навчаються на конкретному факультеті; назви профільних кафедр факультету тощо;
- ознайомлення із планом роботи закладу та планом роботи факультету і фахової кафедри;
- вивчення навчального плану зі спеціальності: загальна кількість годин; кількість годин (у відсотковому відношенні), що відводиться на певні цикли дисциплін; кількість заліків й екзаменів, що їх мають скласти студенти за весь період навчання у ЗВО;
- відвідування й аналіз навчальних занять у закріпленій академічній групі та лекцій і практичних занять провідних викладачів профільної кафедри. Спостереження за виконанням викладачем-наставником різних видів навчальної роботи зі студентами. Підготовка розгорнутого аналізу однієї лекції та одного семінарського заняття у відповідності із запропонованими рекомендаціями.

Протягом наступних тижнів:

- відвідування занять, що проводять магістри-практиканти в інших групах з наступним обговоренням;

- підготовка розгорнутих конспектів 4 практичних/лабораторних занять (2 – з хімії та методики навчання хімії, 2 – з біології та методики навчання біології) з методичним забезпеченням. Після узгодження з викладачем-наставником самостійне проведення 2 практичних/лабораторних занять. Підготовка розгорнутого самоаналізу одного заняття;
- розробка завдань для самостійної роботи студентів, для поточного контролю, тестів тощо.
- організація позааудиторної навчальної роботи (гуртки, консультації, семінари тощо);
- відвідування засідання кафедри, участь у роботі методологічного семінару.

На останньому тижні:

- завершення оформлення звітної документації;
- участь у підсумковій конференції з педпрактики (засідання кафедри);
- підготовка доповіді на звітну конференцію з педагогічної практики;
- здача груповому керівнику практики звітної документації.

ДОКУМЕНТАЦІЯ З ПРАКТИКИ

Документація здається в перший день навчання в університеті після закінчення педагогічної практики

Основними звітними документами проходження виробничої практики здобувачів другого освітнього рівня вищої освіти є письмовий звіт з переліком видів діяльності та аналізом результатів виконаної роботи.

Інші звітні документи, які подаються на кафедру:

1. Плани-конспекти 4-х підготовлених та 2-х проведених практичних/лабораторних занять з методичним забезпеченням.
2. Розгорнутий самоаналіз 1-го проведеного практичного/лабораторного заняття.
3. Завдання, розроблені для поточного, тематичного контролю з тем, що винесені на практичні/лабораторні заняття, або з питань, які виносяться на самостійне опрацювання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінювання виробничої педагогічної практики здійснюється за 100-бальною шкалою та включає суму балів за оформлення звітних документів про проходження практики та балів за захист результатів практики.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Не пізніше 2 тижнів після закінчення практики проводять *підсумкову конференцію* з практики на факультеті з метою аналізу і узагальнення результатів практики.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Для узагальнення матеріалів, зібраних під час практики і підготовки звіту, студентам в кінці практики відводиться 2- 3 дні. На захист практики студент має представити весь пакет документів, передбачених робочою програмою практики (щоденник практики, результати виконання індивідуального завдання, конспект залікових уроків, письмовий звіт про проходження практики тощо).

Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) при комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії повинні входити керівники практики від кафедри. У роботі комісії можуть брати участь й інші викладачі кафедри та, по можливості, керівники від баз практики. Комісія приймає залік у студентів згідно графіка освітнього процесу та не пізніше, ніж протягом 14 днів після її закінчення.

Диференційований залік за практику виставляється на підставі таких даних:

- оцінки результатів роботи, даної у відгуку керівника практики від бази практики;
- оцінки результатів роботи методистами з хімії та біології;
- особистого спостереження керівника практики від кафедри за студентом під час практики;
- оцінки за оформлення звіту і щоденника;
- презентації студентом результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповідей на запитання членів комісії з захисту звітів по практиці.

Загальна оцінка за педагогічну практику є сумою балів, отриманих за результатами виконання усіх видів завдань з 4-х модулів: методичного, фахового, виховного та організаційного. Розподіл балів між модулями наступний:

Фаховий модуль	Методичний модуль	Виховний модуль	Організаційний модуль
40 балів	40 балів	15 балів	5 балів

Результат заліку (кількість балів) за практику за 100-бальною шкалою, національною шкалою, та шкалою ЄКТС заноситься в заліково-екзаменаційну відомість, в залікову книжку студента за підписом керівника практики від кафедри.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком. При цьому студент пише заяву на ім'я декана з проханням організувати йому практику повторно із зазначенням причини. В разі задоволення прохання, подається службова записка декана ректорові, на підставі чого видається наказ про проходження практики студентом повторно.

Студенти, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін – відраховуються з університету.

Керівник практики кафедри подає керівнику виробничої практики університету узагальнений звіт про проходження практики студентами факультету. Письмовий звіт разом із щоденником та іншими документами з практики студент подає керівнику практики від кафедри. Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, вченої ради факультету та вченої ради університету. Особлива увага приділяється аналізу результатів практики, висновків і пропозицій, які слід врахувати з метою вдосконалення організації практики. Звіт про підсумки виробничої практики студентів подається в друкованому та електронному вигляді до завідувача педагогічної практики університету. Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції тощо.

Усі матеріали педагогічної практики зберігаються на фаховій кафедрі протягом 1 року, а звіти студентів-практикантів та щоденники практики зберігаються протягом 3 років.

За результатами виробничої практики виставляється **диференційований залік** за національною шкалою (5,4,3,2) та шкалою ECTS відповідно до набраної кількості балів. Загальна оцінка за виробничу практику є сумою балів, отриманих за результатами виконання усіх видів завдань з 4-х модулів.